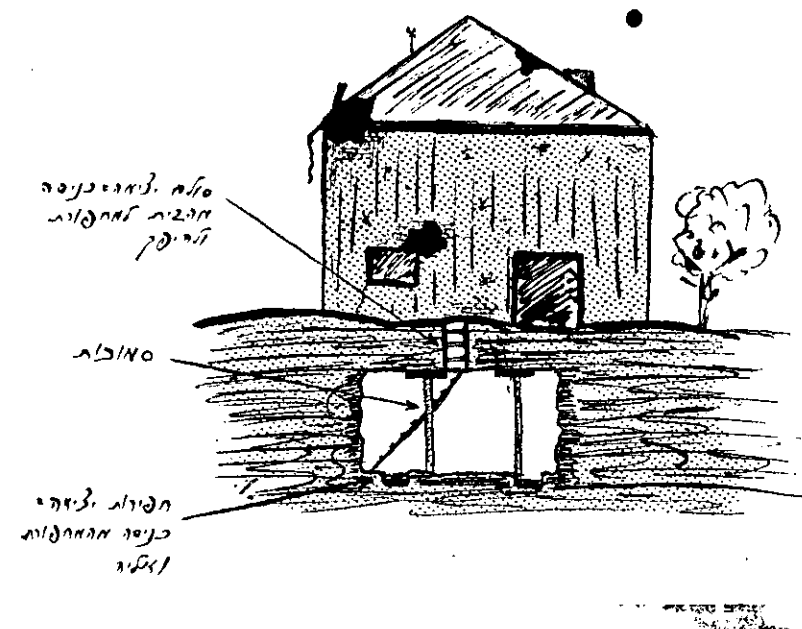

ישוב בהרעה

בימים אלה, עת שבעית הביצורים מעסיקה את מחשבתנו, יש משום ענין מיוחד בקטע הבא, המתאר כיצד עמדו ביצורים פרימיטיביים לכאורה — חפירות ומחפורות בעומק האדמה — בפני סוגי נשק חדישים ביותר.

שנפגעו הרבה, לא ראיתי אף עמדה. כל העמדות נבנו בחוץ, על פני מדרון ההר, והיו מוסוות להפליא. הן היו פשוטות — צורות שונות של חפירות ומחפורות מסומכות בגורי עץ — ועם זאת נראו חזקות

למדי. הצד השווה לכולן היתה הנטיה להעמיק בתוך האדמה במידה המעשית המקסימלית ולבלוט מעליה במידה המינימלית. בכל מקום נוח לדבר, כגון פה ושם במדרון, נוצלו התנאים הטופוגרפיים כך, שהעמדות לא בלטו לגמרי מעל פני הקרקע. ואל כל עמדה, כמו שצויין כבר, היתה גישה בטוחה ונסתרת באמצעות החפירות העמוקות. אשר לבתים, אלה היו סופגים את הפגזים, שהתפוצצו לרוב עם פגיעה, והמחפורות שמתחת להם, על אנשיהן, לא נפגעו כל-עיקר.

כך החזיקו פה הגרמנים מעמד, ובעת ההתקפה הגיחו מתחת לאדמה אל עמדות מוכנות מראש לקדם את פני אנשינו, לאחר שאלה התגברו בעמל על מחסומי הסניו ושדות-המוקשים ועל אש המרגמות והצלפים.

מתוך „על סניו צופים“ מאת א. עמיהוד.
העומד להופיע בקרוב.

ובכן זהו אוסאנו! המעוז החולש על בקעת הסניו מכאן ועל מעלה מונטה גביו מכאן. במשך חודשים הורעש כפר קטנטן זה לסירוגין על-ידי מרגמות (2" ו-3"), ארטילריה (תותחי 25 ליטראות) וגם 4.5 אינטש) ומפציצי-קרב (מכונות-יריה, תותחי 20 מ"מ ופצצות בנות 250 ו-500 ליטראות). הכפר נהרס רובו ככולו ומהגורה שלנו בעבר ההוא, בטרם עוד חצינו את הסניו, נראה שמם ועזוב לגמרי. ואף-על-פי שעד כה טרם נערכה עליו כל הסתערות ישירה של רגלים, או של טנקים, הואיל ונמצא במעלה ההר ובמרחק ניכר מהנחל, בכל זאת קשה היה לתאר שהאויב מחזיק עדיין בתל חרבות זה. אולם משפתחנו בהתקפה, נתעורר לחיים וגילה התנגדות. כיבושו עלה לגדוד ה-3 בשלושה הרוגים ובכמה פצועים ואין ספק שהיה עולה. בהרבה יותר אילו החליט האויב להחזיק בו בכל מחיר. למעשה לא השאיר בו אלא משמר-מאסף, אשר אמש חמק מהמקום בחסות האפלה.

ואולם השאלה שעניינה אותנו במיוחד, היתה: כיצד חיו כאן בני-אדם על אף הפצצות והפגזים? אמנם ידענו שהאויב מיטיב להתחפר, אך בכל זאת הפתיעתנו התמונה שנתגלתה עכשיו לעינינו: הגרמנים ישבו פה למעשה כל הזמן בחיותם מתחת לפני האדמה. מתחת לכל בית נחפרה מעין קומה תת-קרקעית, מחוזקת היטב בסמוכות. למחפורת זו אפשר היה להכנס מהבית עצמו וכן גם דרך שתי חפירות, שהיו קשורות לרשת חפירות מסועפת לבתי הכפר האחרים ולעמדות-המגן שלו. כל הכניסות הללו היו מכוסות מלמעלה, הגיעו עד לעומק של 2.5 ואפילו 3 מטר (!), בעוד שרוחבן לא עלה על 60 ס"מ. הן נחפרו בחצאי עגולים ובזיגזגים, כך שאפילו פגיעה ישירה בהן מלמעלה לא היתה מסוכנת ביותר, ומה גם שלא שימשו אלא כחפירות-מקשרות ואיש לא ישב בהן בדרך כלל. חיילי האויב ישבו במחפורות שמתחת לבתים ובעמדות השונות. בתוך הבתים עצמם